

Forarbejderne til forvaltningslovens regler om inhabilitet viser, at en beslutning vedrørende inhabilitet kan påklages særskilt. I den forvaltningsretlige litteratur m.v. er det imidlertid anført, at inhabilitetsindsigelsen som udgangspunkt alene kan påberåbes som led i en klage over selve afgørelsen (forvaltningsakten).

I lyset af forarbejderne til forvaltningslovens regler om inhabilitet må det efter Justitsministeriets opfattelse antages, at en beslutning vedrørende inhabilitet kan påklages særskilt.

Som udgangspunkt må det dog antages, at adgangen til at klage over en beslutning vedrørende inhabilitet - ud fra de ulovbestemte grundsætninger om administrativ rekurs - ikke går videre end adgangen til at påklage selve afgørelsen vedrørende strafforfølgning. Denne opfattelse støttes navnlig på, at en beslutning om inhabilitet ikke i sig selv er en afgørelse (forvaltningsakt), men en sagsforberedende beslutning, og at genstanden for den ulovbestemte administrative rekurs alene er den underordnede myndigheds afgørelse (forvaltningsakt), jf. pkt. 2.1 ovenfor.

Der er derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke noget til hinder for administrativt at gennemføre en ordning, hvorefter der alene er ret til at påklage *spørgsmålet om politiets habilitet* til statsadvokaten. En sådan ordning er også i overensstemmelse med to-instansprincippet. Dette gælder i hvert fald i de tilfælde, hvor politimesteren i første instans har taget stilling til spørgsmålet om habiliteten hos politiet, f.eks. fordi det udtrykkeligt har været rejst, eller fordi man i øvrigt har været opmærksom på spørgsmålet. Det må imidlertid også antages at gælde i de tilfælde, hvor spørgsmålet om politiets habilitet først rejses i forbindelse med klagen til statsadvokaten, og hvor statsadvokaten til brug for klagesagens behandling indhenter en udtalelse fra politimesteren, der herefter forholder sig til habilitetsspørgsmålet, inden statsadvokaten tager stilling til spørgsmålet.

Påklagen en materiel afgørelse fra politimesteren til statsadvokaten, og er der i den forbindelse *spørgsmål om habilitet hos statsadvokaten*, vil statsadvokaten skulle tage stilling hertil som rekursinstans, men selvsagt uden at spørgsmålet har været prøvet af politimesteren. De almindelige principper om administrativ rekurs vil i dette tilfælde føre til, at statsadvokatens beslutning om sin egen habilitet ikke vil kunne påklages til Rigsadvokaten. Dette resultat er i overensstem-

melse med det, der ovenfor er antaget med hensyn til spørgsmålet om begrundelse og klageberettigelse.

Efter Justitsministeriets opfattelse er en retstilstand, hvor statsadvokaten træffer den endelige administrative beslutning om sin egen habilitet, imidlertid ikke tilfredsstillende.

Justitsministeriet finder det derfor bedst stemmende med almindelige retssikkerhedsmæssige synspunkter, at statsadvokatens beslutning vedrørende sin egen habilitet kan påklages til rigsadvokaten, selv om den underliggende materielle straffesag ikke vil kunne påklages.

Rejse spørgsmålet om statsadvokatens habilitet i tilfælde, hvor statsadvokaten er 1. instans i straffesagen, forholdes på samme måde i forholdet mellem statsadvokaten og rigsadvokaten, som angivet ovenfor vedrørende forholdet mellem politimesteren og statsadvokaten.

Spørgsmålet om *rigsadvokatens habilitet* behandles efter tilsvarende retningslinier, det vil bl.a. sige med klageadgang til Justitsministeriet.

5.6. Samlet konklusion

Sammenfattende er det efter Justitsministeriets opfattelse muligt på det gældende lovgrundlag på visse punkter at gennemføre en - i forhold til hidtidig praksis - begrænsning i adgangen til som led i administrativ rekurs at påklage formalitetsspørgsmål m.v.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der således ikke noget til hinder for en praksisændring, hvorefter klage over begrundelser og klage over afvisningsafgørelser begrundet i manglende klageberettigelse eller overskridelse af klagefrist afskæres i det omfang, der ikke er adgang til at påklage selve afgørelsen om strafforfølgning.

Det må endvidere antages, at der kan gennemføres en praksisændring med hensyn til habilitetsindsigelser, således at sådanne klager omfattes af to-instansprincippet.

Justitsministeriet finder derimod ikke tilstrækkeligt sikkert grundlag for administrativt at ændre den nuværende praksis om adgangen til at påklage afgørelser vedrørende aktindsigt efter forvaltningslovens § 18.

Justitsministeriet er indstillet på ved lejlighed at stille forslag om en ændring af retsplejelovens klagebegrænsningsregler bl.a. med henblik på at sikre, at to-instansprincippet også kommer til at gælde for afgørelser om aktindsigt efter forvaltningsloven eller offentlighedsloven.